

Výroční zpráva

Ústředního archivu zeměměřictví a katastru (ÚAZK) za rok 2013

Sídlo archivu: Pod sídlištěm 9, 182 11 Praha 8
Tel.: 284 041 681
E-mail: miroslav.kronus@cuzk.cz

Zřizovatel archivu: Zeměměřický úřad. ÚAZK je v organizační struktuře zřizovatele začleněn jako samostatné oddělení zeměměřické sekce úřadu.

Akreditace: ÚAZK je specializovaným archivem, podmíněně akreditovaným ve smyslu § 80, odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb, v platném znění. V současné době prochází procesem prokazování splnění podmínek k udělení akreditace ve smyslu § 81 téhož zákona.

I. Personální podmínky archivu

Vedoucí archivu:	RNDr. Miroslav Kronus
Systemizovaný stav pracovníků:	9
Skutečný stav pracovníků:	9
Funkční zařazení pracovníků:	1 vedoucí oddělení 7 archivářů 1 operátor IKT

II. Celkové množství uložených archiválií

Údaje kurzívou vyjadřují stav před generální inventurou, která v době uzávěrky výroční zprávy ještě nebyla uzavřena.

Počet fondů:	23
Počet sbírek:	7
Počet běžných metrů celkem:	1239
Počet evidenčních jednotek:	29 214

Stupeň zpracovanosti (metráž)	počet b.m.	%
Nezpracováno:	737	59
Zpracováno:	502	41
Z toho inventarizováno:	408	33

Stupeň zpracovanosti (evid. jednotky)	počet	%
Nezpracováno:	11 182	38
Zpracováno:	18 032	62
Z toho inventarizováno:	17 745	61

Počet archivních pomůcek:	32
---------------------------	----

III. Výběr a zpracování archiválií

Mapové fondy a sbírky ÚAZK jsou o nové přírůstky každoročně rozšiřovány trojím způsobem:

- povinnými výtisky aktuální produkce Zeměměřického úřadu;
- skartačním řízením, při kterém jsou ÚAZK jednotlivými katastrálními úřady a jejich katastrálními pracovišti nabízeny pro jejich činnost již nepotřebné operáty mapových dokumentací;
- dary.

Rok 2013 byl v této oblasti výjimečný zejména získáním několika poměrně rozsáhlých přírůstků formou daru od institucí (Česká geologická služba, Univerzita Karlova, Klub českých turistů, Kartografie HP, s.r.o.) i od soukromých osob. Celkem tak bylo do archivní péče v průběhu roku převzato a do základní evidence archiválií zařazeno 156 jednotlivých dodávek o celkovém množství 7482 archiválií.

V rámci vnější skartace bylo posouzeno 7 skartačních návrhů katastrálních pracovišť (KP): KP Cheb (2x), KP Jindřichův Hradec, KP Karlovy Vary, KP Plzeň – jih, KP Sokolov (2x).

Vnitřní skartací bylo vyřazeno 293 duplicitních mapových listů, skartace duplicit a multiplicit byla prováděna také v rámci přejímek některých rozsáhlých darů institucí a soukromých osob.

Celkový počet protokolů o výběru archiválií ve skartačním řízení: 7

Celkový počet protokolů o výběru archiválií mimo skartační řízení: 154

V průběžně zpracovávaném fondu Katastrální a měřické předpisy a technické předpisy pro geodetické a kartografické práce byl inventární soupis doplněn o 366 položek, zaznamenávajících zejména oborové instrukce a předpisy z osmdesátých let 20. století.

Interní databáze Sbírký kartografických děl pro školy a veřejnost po roce 1850 byla rozšířena o 682 nových záznamů, popisujících nové přírůstky - mapy z území Československa a ČR (136 map), mapy zahraničních území (34 map), plány měst (450 plánů) a atlasy (62 ks).

Ve fondu Písemný operát stabilního katastru byl rozpracován operát bývalého střediska geodézie Horšovský Týn. Operát tohoto střediska byl v minulosti dodán jako 141 balíčků roztříděných podle nestandardního klíče, takže jeho nutné přemanipulování a následné archivní zpracování bylo časově náročné a přejde do roku 2014.

Inventární soupis Sbírký tematických a účelových map pro hospodářskou, vědeckou a úřední potřebu byl doplněn o 86 map, soupis reprografických kopií starých map o 70 kopií.

Do evidence fondu Základní mapy ČR bylo doplněno celkem 2878 map.

IV. Využívání archiválií

V roce 2013 navštívilo ÚAZK 273 badatelů, kteří uskutečnili celkem 591 návštěv. V badatelně jim bylo v rámci jejich návštěv vyhotoveno celkem 2005 kopií archiválií. Dalších 1019 kopií archiválií bylo vyhotoveno a odesláno žadatelům na základě jejich písemné žádosti. Vyřízeno bylo i 277 převážně e-mailových dotazů na archiválie.

Celkový počet rešerší pro úřední potřebu: 36

Celkový počet rešerší pro soukromou potřebu: 24

V. Propagace archivu a archiválií

Nejvýznamnější akcí ÚAZK v oblasti propagace se v roce 2013 stala mimořádně úspěšná výstava „Staré a nové mapy z území České republiky“. Výstavu uspořádal ve Varšavě ÚAZK ve spolupráci s velvyslanectvím ČR v Polsku a s firmou Warszawskie Przedsiębiorstwo Geodezyjne S.A. Ačkoliv byly na výstavě prezentovány pouze velmi kvalitní reprodukce starých map (vývoz archiválií mimo území ČR pro výstavní účely je v současné době zakázán), setkala se výstava s velkým zájmem polských geodetů, kartografů, historiků, studentů vysokých škol a také politiků obou zemí. Výstavu navštívili mj. ministři životního prostředí ČR a Polska Tomáš Chalupa a Marcin Korolec a předseda Senátu Parlamentu ČR Milan Štěch.

Výstava byla v den otevření (6. 3. 2013) doprovázena česko-polským odborným seminářem v prostorách velvyslanectví. Zazněly na něm příspěvky týkající se nejen historie našich oborů v obou zemích, ale i současné spolupráce a možností jejího rozvoje. Po několikrát prodloužení byla výstava v září 2013 v režii pracovníků velvyslanectví přemístěna z místa konání ve Varšavě do prostor univerzitní knihovny v polské Lodži. Z pohledu zájmu zejména odborné veřejnosti se jednalo o dosud nejúspěšnější prezentaci bohatství archivních fondů a sbírek ÚAZK.

Pro potřeby výstavy byly zpracovány průvodce výstavou v české i polské verzi, soubor 12 zmenšených reprodukcí některých vystavených map a soubor šesti druhů mapových pohlednic. V rámci přípravy výstavy byl rovněž poskytnut rozhovor pro polský odborný časopis Geodeta.

Mnohem menší rozsahem, ale zato již tradiční byla jednodenní výstava pro zaměstnance zeměměřických a katastrálních úřadů a pro pozvanou odbornou veřejnost, připravená jako každoročně v prostorách archivu v Kobylicích. Letošním tématem byly evropské velehory na archivních mapách.

Uspořádány byly 4 skupinové exkurze do ÚAZK (Svaz zeměměřičů z Durynska, Západočeská univerzita v Plzni, Česká zemědělská univerzita Praha, Střední průmyslová škola zeměměřická Praha). Celkem se těchto exkurzí zúčastnilo a s možnostmi studia archiválií v ÚAZK se tak seznámilo cca 120 osob.

Po dvouleté přestávce byl opět uspořádán Den otevřených dveří v depozitáři ÚAZK v Libočaněch. Veřejnosti běžně nepřístupné prostory zámku si přišlo prohlédnout cca 130 návštěvníků.

Pracovníci archivu se dále podíleli na přípravě výstavy 125 let Klubu českých turistů (v Národním zemědělském muzeu) a výstavy Československo a Česko na mapových pohlednicích (v Senátu Parlamentu ČR).

Starým mapám a příbuzným tématům byly věnovány 4 příspěvky v časopisu Geodetický a kartografický obzor a přednášky v UK Praha a v Národním technickém muzeu. Byl připraven text pamětního tisku pro VGHMÚř v Dobrušce.

Pro potřeby připravované Encyklopedie archivů ČR byl zpracován a předán text kapitoly o ÚAZK.

VI. Skenování archiválií, poskytování dat

Bylo provedeno skenování fondu Německo, topografické mapy, Deutsche Heereskarte. Poté bylo zahájeno skenování souboru Technickohospodářská mapa 1:1000, které přejde do příštího roku jako jeden z hlavních úkolů v oblasti skenování.

Pokračovalo skenování rozsáhlého souboru Katastrální mapy evidenční 1:2880.

Zahájeno bylo skenování sbírky fotografií na skeneru formátu A3 umístěném v badatelně. Na stejném skeneru probíhalo skenování dalších archivních souborů a jednotlivých archiválií podle požadavků a aktuálních potřeb badatelů. Na základě původně badatelského požadavku bylo zahájeno a také dokončeno skenování veřejnosti málo známé součásti vceňovacího operátu stabilního katastru – Mapy kultur království českého (1837-1844). Tato významná památka se skládá z více než 1500 částí a její zpřístupnění dálkovým přístupem v aplikaci Archivní mapy by mělo být nejvýznamnějším rozšířením této aplikace v příštím roce.

Celkem bylo v roce 2013 v ÚAZK naskenováno 13194 map. V závěru roku proběhla výměna velkoformátového válcového skeneru.

Systematicky skenované archiválie jsou na internetu zpřístupněny v aplikaci Archivní mapy na adrese <http://archivnimapy.cuzk.cz/>, která je dostupná ze stránek Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK), Zeměměřického úřadu a Geoportálu ČÚZK.

Kopie archiválií ve formě rastrových souborů i papírových tisků lze objednat prostřednictvím internetového obchodu v rámci Geoportálu ČÚZK nebo přímo v ÚAZK.

Hlavní změnou aplikace Archivní mapy v roce 2013 bylo její rozšíření o mapy evidence nemovitostí 1:2880 a o digitální formu všech posterů z varšavské výstavy „Staré a nové mapy z území České republiky“. Ve spolupráci s Národním archivem v Praze se rovněž podařilo doplnit v aplikaci zpřístupněné indikační skici stabilního katastru o další bývalý kraj – Budějovický. V aplikaci jsou tak již spolu s císařskými povinnými otisky k dispozici indikační skici Národního archivu, Moravského zemského archivu v Brně a Zemského archivu v Opavě pro celé území ČR s výjimkou dosud do ÚAZK nepředaných skenů indikačních skic bývalého Klatovského kraje.

VII. Stav archiválií

Fyzický stav spravovaných archivních souborů je dobrý. Jako poškozené lze hodnotit méně než 3% archiválií.

VIII. Konzervace a restaurování archiválií

Konzervace a restaurování archiválií nejsou vlastními silami zajišťovány. Drobné a jednoduché zásahy se v případě potřeby provádějí na místě průběžně, náročnější práce jsou svěřovány knihařskému pracovišti při Katastrálním úřadu pro Moravskoslezský kraj v Opavě.

IX. Dostavba pojízdných regálů, stěhování archiválií z Libočan

V roce 2013 proběhla závěrečná etapa na čtyři roky rozložené dostavby pojízdných regálů v centrále ÚAZK v Praze. Souběžně pokračovalo postupné vystěhovávání archiválií z mikroklimaticky nevyhovujícího přízemí depozitáře archivu v barokním zámku Libočany. Vystěhovávání libočanského přízemí bude dokončeno v roce 2014.

X. Generální inventura

Generální inventura, vyhlášená v celé archivní síti ČR Odborem archivní správy a spisové služby MV pro období od 1. 7. 2012 do 31. 12. 2013, byla v ÚAZK provedena. Vzhledem ke specifickým podmínkám převážně mapového archivu však byly fyzické kontroly fondů i zpracování výsledků časově tak náročné, že se nepodařilo do data uzávěrky této výroční zprávy generální inventuru uzavřít. Výsledky generální inventury a její statistické výstupy budou proto publikovány až ve výroční zprávě ÚAZK za rok 2014.

V Praze dne 26. února 2014

RNDr. Miroslav Kronus, v.r.

vedoucí ÚAZK